

**ЕКСПЕРТНІ ПРОПОЗИЦІЇ,
підготовлені ГО «Українська Демократія» за результатом проведення
громадської експертизи діяльності Національної поліції України, подані
13.08.2018**

На виконання пункту 5-2. Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 р. № 976, (далі – Порядок) зазначаємо:

1. Інформація про громадську експертизу:

1.1. Ініціатор громадської експертизи:

Громадська організація (далі – ГО) «Українська Демократія»: керівник – Скакун Марко Леонідович; поштова адреса: вул. Велика Васильківська, будинок 145/1, квартира 125, м. Київ, 03150; контактні дані: електронна адреса ukrdemoc@gmail.com, телефон: +38 067 240 30 97.

1.2. Предмет громадської експертизи: Здійснення органами Поліції нагляду за дотриманням порядку вихову домашніх тварин (собак) у громадських місцях та вжиття відповідних заходів у разі порушення законодавства про порядок поводження й утримання домашніх тварин.

1.3. Мета громадської експертизи: оцінка діяльності Поліції щодо здійснення нагляду за дотриманням порядку вихову домашніх тварин (собак) у громадських місцях та вжиття відповідних заходів у разі порушення законодавства про порядок поводження й утримання домашніх тварин та підготовка пропозицій щодо покращення ефективності такої діяльності.

1.4. Територія проведення громадської експертизи: репрезентативним регіоном проведення громадської експертизи (польового дослідження) було обрано місто Київ, враховуючи найбільшу орієнтовну кількість домашніх собак (200 000 – 250 000) та найдовший (з усіх управлінь патрульної поліції) досвід роботи УПП у м. Києві. Також було враховано моделі взаємодії Поліції з Центром реєстрації тварин міста Львів, Службою обліку та реєстрації тварин в місті Києві, притулком для тварин «Сіріус», а також практику адміністративної комісії при виконавчому органі Київської міської ради (Київській міській

державній адміністрації) щодо опрацювання складених посадовими особами Поліції протоколів про адміністративне правопорушення згідно ч.1 ст.154 КУпАП.

1.5. Підстави для проведення громадської експертизи:

а) запит на проведення громадської експертизи діяльності Поліції ГО «Українська Демократія» від 14.05.2018 №14-05-181 (далі – запит), дата надходження до Поліції 14 травня 2018 року;

б) наказ Поліції від 24.05.2018 № 523 «Про проведення громадської експертизи» (далі – наказ).

1.6. Строк проведення громадської експертизи: 14 травня 2018 року по 13 серпня 2018 року, включно.

1.7. Відомості про експертів, які проводили експертизу:

Марко Скакун, Голова ГО «Українська Демократія»;

Вадим Ломако, Начальник служби обліку та реєстрації КП «Київська міська лікарня ветеринарної медицини»;

Оксана Кошак, Директор ЛКП «ЛЕВ»;

Віктор Копач, Виконавчий директор і засновник Animal-id.info UA;

Олександра Мезінова, Голова комісії з питань захисту тварин КМДА та Голова притулку «Сіріус».

1.8. Оцінка сприяння Поліцією проведенню громадської експертизи відповідно до Порядку:

– відповідність змісту наказу вимогам Порядку та вчасності його видання (2 бали з 3) – наказ містив всі необхідні положення, були затверджені відповідні заходи, проте наказ було видано невчасно;

– вчасність доведення змісту наказу до відома ініціатора громадської експертизи (1 бал з 1) – зміст наказу було доведено вчасно;

– наявність інформації про надходження запиту, тексту наказу та заходів на веб-сайті Поліції, а також вчасності їх розміщення (3 бали з 3) – інформація була розміщена вчасно, в повному обсязі та в спеціально створеному розділі «Громадська експертиза»;

– своєчасність надання матеріалів ініціатору громадської експертизи та їх відповідність вимогам запиту (1 бал з 5) – матеріали були надані невчасно, не в повному обсязі, , додаткові матеріали надавались без сприяння в їх отриманні.

Оцінка сприяння: 7 балів з 12.

2. Обґрунтована оцінка діяльності Поліції та ефективності прийняття і виконання нею рішень, програм, реалізації владних повноважень щодо предмета експертизи за 2018 рік:

2.1. Результати польового дослідження

Польове дослідження проводилось шляхом повідомлення про адміністративні правопорушення згідно ст.89 та 154 КУпАП на гарячу лінію 102, фіксацією реагування на такі повідомлення, відповідність дій реагування чинному законодавству, зокрема Інструкції з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України, КУпАП, Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції, ЗУ «Про захист тварин від жорстокого поводження», ЦКУ:

- у переважній більшості випадків УПП у м. Києві, оператори 102, чергові ГУНП м. Києва не знали про внесені зміни до ст.89 КУпАП, вважали, що склад цього правопорушення обмежується лише жорстоким поводженням з тваринами, їх мордуванням або вчиненням інших дій, що призвели до їх мучення, каліцтва чи загибелі (згідно попередньої редакції);
- поліцейські УПП у м. Києві не отримують бланки постанови про закриття справи про адміністративне правопорушення, котра виноситься при оголошенні усного зауваження, передачі матеріалів на розгляд громадської організації чи трудового колективу або передачі їх прокурору, органу досудового розслідування, а також за наявності обставин, передбачених статтею 247 КУпАП. У переважній більшості випадків про такий вид постанови навіть не чули, відповідно при розгляді справи про адміністративне правопорушення згідно ст.89 КУпАП, в разі визнання, наприклад, правопорушення малозначним, обмежуються усним зауваженням без винесення відповідної постанови;
- поліцейські УПП у м. Києві не володіють навичками належного реагування при виявленні ознак адміністративного правопорушення згідно ст.154 КУпАП, вчиненого особою, котра стверджує, що не є власником тварини, котру супроводжує;
- переважна більшість поліцейських УПП у м. Києві не володіє знаннями щодо нормативно-правової бази у сфері утримання та поводження з домашніми тваринами, стверджують, що відповідне навчання та роз'яснення від керівництва не отримують; не є обізнаними з Переліком порід собак,

відповідальність власників яких підлягає обов'язковому страхуванню за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам;

- були виявлені поліцейські УПП в м. Києві, котрі стверджували, що Поліція не є спеціальним органом нагляду за дотриманням правил поводження й утримання домашніх тварин, їх вихову, хоча статтею 32 ЗУ «Про захист тварин від жорстокого поводження» визначено відповідні повноваження Поліції;

- в переважній більшості випадків працівники підрозділу «102» УОАЗОР ГУНП у м. Києві не виконують свій обов'язок встановлювати та вносити до системи ПНП інформацію про дані про потерпілого або заявника (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, реєстрація місця проживання (перебування), місцезнаходження, абонентський номер телефону, а також, чи потребує він або інші особи медичної допомоги;

- в переважній більшості випадків в рапорті старшого зміни диспетчерів начальнику ГУНП у м. Києві під час приймання-здачі чергування відсутня узагальнена інформація щодо недоліків в роботі диспетчерів, чергових служб і нарядів поліції з реагування на заяви та повідомлення про правопорушення або події, а саме щодо скарг громадян на дії/бездіяльність працівників поліції, порушення їх прав і свобод, повторних звернень щодо неналежної організації реагування працівниками поліції на повідомлення;

- в усіх випадках працівниками, що перебували у складі наряду патрульної поліції, порушувався обов'язок з'ясувати в заявника (потерпілого) абонентський номер телефону та адресу електронної пошти, а також зручний для нього спосіб отримання відповіді про результати розгляду його заяви чи повідомлення. Відповідно, відповіді навіть на правильно заповнену заяву органами Поліції в м. Києві не надаються (це може бути недоліком як в роботі УПП у м. Києві, так і ГУНП у м. Києві). Про такий обов'язок зазначені працівники не були обізнані, хоча в деяких випадках могли зазначати, що знають про «Наказ №111». Про те, що згідно зазначеного Наказу в наряді патрульної поліції повинен бути призначений старший наряду, ніколи не чули;

- поліцейські УПП у м. Києві в усіх випадках зазначали про відсутність їх забезпечення актуальними друкованими КУпАП, ЗУ «Про захист тварин від жорстокого поводження», Правил утримання собак та котів в м. Києві з відповідними додатками щодо місць та зон вихову тварин, переліку потенційно небезпечних порід собак, графіку засідань адміністративної комісії КМДА, документів, котрі регламентують їх діяльність, вказували на відсутність паперу для друку;

- варто також зазначити, що порівнюючи діяльність УПП у м. Києві та відділу дільничних офіцерів поліції УПД ГУНП у м. Києві, котрі координують діяльність ДОП, в тому числі щодо складання адміністративних протоколів згідно ст.154 КУпАП та винесення постанов згідно ст.89 КУпАП, поліцейські патрульної поліції є більш відкритими в своїй діяльності, надаючи всю необхідну інформацію, в той час як відділ ДОП намагався всіма засобами скрити необхідну інформацію, в тому числі шляхом введення в оману та порушуючи норми чинного законодавства.

2.2. Типові помилки посадових осіб Поліції під час складання протоколів про адміністративне правопорушення згідно ч.1 ст.154 КУпАП

Інформація узагальнена з практики адміністративної комісії при виконавчому органі Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації), на розгляд котрої надсилаються протоколи про адміністративні правопорушення згідно ч.1 ст. 154 КУпАП:

За період з 2016 по 2018 р.р., найбільш типовими недоліками та помилками працівників Поліції під час складання протоколів про адміністративні правопорушення згідно з ч. 1 ст. 154 КУпАП були порушення ст.ст. 256, 278 КУпАП, а саме, не зазначено місця народження правопорушників та відомостей про документи, що посвідчують особу правопорушників, не вказано час вчинення або виявлення правопорушення та відсутній підпис особи, на яку складено протокол або підпис посадової особи, яка склала протокол.

Досить часто правопорушникам не було вручено других примірників протоколів про адміністративні правопорушення, що є порушенням ч. 2 ст. 254 КУпАП, якою передбачено, що протокол про адміністративне правопорушення, у разі його оформлення, складається у двох екземплярах, один із яких під розписку вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності. У разі відмови від отримання другого примірника протоколу порушником, другий примірник протоколу про адміністративне правопорушення вручається у присутності свідків, про що у ньому робиться відповідний запис.

Також, порушення працівниками Поліції вимог ч. 5 ст. 276 КУпАП відповідно до якої адміністративними комісіями справи про адміністративні правопорушення розглядаються за місцем проживання правопорушника. У протоколах про адміністративні правопорушення адреса місця проживання правопорушника було зазначено не місто Київ, а інші населені пункти України.

2.3. Недоліки щодо організації співпраці Поліції зі спеціальним органом обліку та реєстрації тварин в м. Києві

Коментар Вадима Ломако, Начальника служби обліку та реєстрації КП «Київська міська лікарня ветеринарної медицини»:

«Для служби обліку та реєстрації тварин комунального підприємства критичним питанням є відсутність, з боку поліції, оперативності реагування на виклики під час рейдів-перевірок служби обліку та реєстрації тварин. Опрацювання Службою скарг та заяв від громадян та юридичних осіб відбувається у день отримання сигналу або на наступний день. Керівництво ж поліції клопоче про завчасне (хоча б за тиждень) повідомлення про заплановані заходи з боку служби обліку та реєстрації тварин, для забезпечення таких заходів зі свого боку. Але у такому випадку мова може йти лише про плановий рейд, Службі ж необхідна поточна участь поліції у повсякденній роботі. Інспектори виходять на скарги та виклики щодня. 80% таких викликів складають конфліктні ситуації, непокоря представників уповноваженого органу, відмова надати документи, що свідчать про право власності на тварину, відмова відчинити двері квартири та вести діалог, відмова продемонструвати умови утримання тварин, погрози фізичної розправи над інспекторами служби, заявниками, над тваринами. З боку Служби існує потреба у співпраці із поліцією у поточному оперативному режимі та у забезпеченні протокольної форми фіксації правопорушення, тому що, інспектори служби не наділені повноваженнями складання протоколів про адміністративні правопорушення».

2.4. Взаємодія Поліції зі спеціальним органом обліку та реєстрації тварин у місті Львів

Коментар Оксани Кошак, Директора ЛКП «ЛЕВ»:

«У Львові взаємодія між контролюючими органами (національною поліцією та її підрозділами) і мешканцями, волонтерами, ЛКП “Лев” дуже схожі, як і всюди по Україні. Проте, маємо злагоджену допомогу та участь поліції у наступних випадках:

- надання допомоги тваринам у міру можливості (визволення із закритих приміщень, підвалів, каналізації, ям, дерев і т.і.);

- надання допомоги власникам тварин (заблокування або притримка агресивного собаки, притримка тварини у випадку втрати свідомості господарем у громадських місцях);
- контроль за жебракуванням з тваринами: Якщо є жебрак, ми повідомляємо поліцію, вони приїжджають і ведуть роз'яснювальну роботу з людиною, що такі дії заборонені. Ми долучаємо волонтерів, які забирають собаку (цуценя, кошеня), або ж, якщо доросла тварина незареєстрована, то поліція передає нам її як безпритульну і ми проводимо весь звичний комплекс заходів;
- проведення спільних рейдів за контролем правил поведження та утримання тварин, винесення попереджень, або накладання адміністративних протоколів на недобросовісних власників;
- інформування власників собак про обов'язковість реєстрації тварин у єдиній міській базі та носіння ідентифікаційного жетону;
- транспортування травмованих безпритульних тварин у ветеринарні клініки для надання допомоги.

Проте, активна діяльність із розслідування випадків жорстокого поводження з тваринами, чи запобігання такому явищу, притягнення винних до відповідальності практично не ведеться. Часто, патрульні та дільничні інспектори не знають законодавства у питаннях тварин, не знають як поводитись з твариною, скаржаться на недосконалість та суперечливість законодавства, що не сприяє їх ефективній роботі».

2.5. Ситуація з реєстрацією домашніх собак по Україні

Коментар Віктора Копача, Виконавчого директора і засновника організації Animal-id.info UA, котра надає відповідні послуги органам місцевого самоврядування з організації реєстрації домашніх тварин:

«Наша організація розробляла муніципальні реєстри тварин для міст Львів, Луцьк, Полтава, Суми, Житомир, Чернівці, Одеса, Дніпро, Рівне, Мукачево, Миколаїв, Дрогобич та інші. Так як облік тварин є підґрунтям зменшення чисельності безпритульних та контролю за домашніми тваринами, всі перелічені міста намагаються ввести обов'язкову реєстрацію тварин. Але як показав досвід у м. Львові тільки контроль з боку поліції та перевірка реєстрації на місті є вирішальним фактором, який впливає на власників та кількість зареєстрованих тварин.

В зазначених містах є прийнятий метод ідентифікації унікальним жетоном або мікрочіпом, що дозволить безпомилково перевірити реєстрацію тварини на місті. Наша організація пропонує запровадити інтеграцію в зазначених містах з муніципальним реєстром через API з програмним комплексом АРМОР, що дозволить поліцейським на місті перевіряти наявність реєстрації у тварини та відповідність муніципальним правилам утримання.

За результатами прямого підрахунку кількості домашніх собак у місті Львові було виявлено наступне: на 700 000 мешканців утримується близько 43 000 домашніх собак, тобто 1 домашня собака на кожних 16 мешканців. Виходить, що орієнтовна кількість домашніх собак в Україні на 42 млн. населення складає приблизно 2,6 млн. тварин. При цьому з понад 70 тисяч зареєстрованих тварин в нашій базі тільки 14 тисяч зареєстровано у відповідних базах органів місцевого самоврядування, тобто навіть серед свідомих та відповідальних власників рівень офіційної реєстрації не перевищує 20%».

2.6. Взаємодія Поліції з Комісією з питань захисту тварин КМДА та притулком «Сіріус»

Коментар Голови комісії з питань захисту тварин у Київській міській державній адміністрації (КМДА) та голова притулку «Сіріус» Олександри Мезінової:

- наразі мій притулок фактично виконує роботу КП (комунальне підприємство, уповноважене органом місцевого самоврядування на здійснення заходів з ведення обліку та реєстрації тварин, вилову та вилученню безпритульних тварин, інших відповідних заходів в місті Києві), оскільки офіційний виконавець таких робіт з різних причин не у змозі охопити той об'єм обов'язків, що покладений на нього очільниками та громадою міста. Тварини, вилучені у осіб в стані алкогольного та наркотичного сп'яніння, полишені внаслідок ДТП, кримінальних злочинів та нещасних випадків із господарями, знайдені, затримані працівниками поліції, безпосередньо патрульними екіпажами та через службу 1551 передаються на утримання до притулку «Сіріус». Я хочу відмітити виключну людяність та повагу до життя і безпеки тварини, яку протягом не одного року демонструють співробітники поліції. Являючись активним учасником даного процесу хочу просити керівництво поліції наполегливо включити в процес КП. Поліцейські патрулі мають володіти чітким алгоритмом взаємодії із КП. Саме цілодобової взаємодії. Співробітники поліції часто у екстрених ситуаціях вимушені контактувати із тваринами в стані стресової агресії та паніки, люди ризикують своїм життям та здоров'ям. Так не має бути! Поліцейські патрулі у цілодобовому режимі мають

співпрацювати зі спеціалістами у сфері поводження із тваринами – представниками КП, а саме зі службою «зоодопомога» у складі професіональних ловців та ветеринарного фельдшера. Це виключить небезпеку для самих поліцейських, убезпечить від нападу та непередбачуваних трагічних інцидентів оточуючих людей та самих тварин, виключить необхідність застосовувати табельну зброю.

- окремо хочу зупинитись на відповідальному та ретельному документуванні фактів жорсткого поводження та вбивства тварин (як домашніх так і комунальних – безпритульних) оскільки жорстоке поводження із твариною є кроком до жорсткого поводження і вбивства людини. Зі статистикою ви знайомі так само добре як і я.

- у своїй практиці зіткнулась із незнанням поліцейських, куди звертатися при виявленні пораненої тварини (збитої на дорозі або постраждалої іншим чином). Ви не можете проігнорувати такий випадок, бо це не професіонально, жорстоко, а також може мати соціально небезпечні наслідки. Оскільки поранена тварина у стані афекту може заподіяти шкоду оточуючим людям, вигляд скаліченої тварини може нанести психологічну травму людині, особливо дітям. Отже у таких випадках поліція має щільно співпрацювати із КП. У цілодобовому режимі.

- також до мене часто звертаються із питанням вивезення трупів тварин, виявлених поліцейськими під час виконання своїх службових обов'язків у помешканнях, під'їздах на узбіччях доріг. У таких випадках я скеровую на КП. Оскільки збір, вивезення, утилізація трупів тварин покладено виключно на це підприємство.

- я прошу активного долучення поліцейських до контролю за дотриманням Правил тримання домашніх тварин, оскільки незареєстрована тварина – це безправна тварина (і жертва жорстокості у тому числі), тварина на самовигулі – це потенційно бродяча тварина, а тварина, що зазнає знущань – індикатор виявлення садиста у сім'ї – соціально небезпечної людини, потенційного злочинця».

2.7. Статистична інформація щодо предмету експертизи та висновки:

За інформацією Поліції протягом 1 січня - 30 травня 2018 року посадовими особами Поліції на території України:

- було складено 1220 протоколів про адміністративне правопорушення згідно ч.1 ст. 154 КУпАП, а саме за тримання собак і котів у місцях, де це заборонено відповідними правилами, чи понад установлену кількість, чи незареєстрованих собак, або приведення в громадські місця, або вигулювання собак без повідків і намордників (крім собак, у реєстраційних свідоцтвах на яких зроблено спеціальну відмітку) чи в невідведених для цього місцях, з їх числа розглянуто адміністративними комісіями – 374 справ;
- було складено 436 протоколів про адміністративне правопорушення згідно ч.2 ст. 154 КУпАП, а саме за ті самі дії (описані ч.1 ст.154 КУпАП), що спричинили заподіяння шкоди здоров'ю людей або їх майну, а так само повторне протягом року вчинення порушення з числа передбачених частиною першою ст.154 КУпАП, з їх числа розглянуто судами – 167 справ;
- було розглянуто 4 справи про адміністративні правопорушення згідно ч. 1 ст.89 КУпАП, а саме за жорстоке поводження з тваринами - знущання над тваринами, завдання побоїв або вчинення інших насильницьких дій, що завдали тварині фізичного болю, страждань і не спричинили тілесних ушкоджень, каліцтва чи загибелі, залишення тварин напризволяще, у тому числі порушення правил утримання тварин;
- не було розглянуто жодної справи про адміністративні правопорушення згідно ч. 2-3 ст.89 КУпАП, а саме за дії (згідно ч. 1 ст.89 КУпАП), вчинені стосовно двох і більше тварин, або групою осіб, або особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке саме порушення, пропаганда жорстокого поводження з тваринами (ч.2) та насильницькі дії стосовно тварин, спрямовані на задоволення статевої пристрасті (ч.3).

Внаслідок:

- неналежного реагування Поліцією на повідомлення про порушення правил утримання, поводження та вигулу домашніх тварин;
 - відсутності заходів щодо самостійного виявлення Поліцією таких порушень;
 - відсутності у посадових осіб достатньої кваліфікації, матеріального та методичного забезпечення для застосування необхідних заходів профілактики та захисту життя та здоров'я людей, забезпечення їх безпеки, як пріоритету діяльності держави та окремих її органів (згідно статті 3 Конституції України);
- склалась наступна загроза життю та здоров'ю людей від домашніх тварин, котрі утримуються недобросовісними власниками. Так, згідно поданої

порівняльної таблиці внизу, зазначається, що прямої залежності між кількістю безпритульних собак та кількістю травм нанесених мешканцям міст немає.

Порівняльна характеристика регіонів:				
	МИКОЛАЇВ	ЛЬВІВ	МАРИУПОЛЬ	ХАРКІВ
				
Населення, тисяч осіб на 01.02.2015р.	494,4	758,7	449,5	1450
Площа міста, кілометрів квадратних	260	183	166	350
Кількість безпритульних собак, офіційно				немає даних
2016 рік	7392	595	немає даних	евтаназовано 5938 БП собаки
2017 рік	4899	412	2975	евтаназовано 5197 БП собаки
Кількість потерпілих від покусів тваринами				
2016 рік	1093	934	685	1658
2017 рік	1244	925	688	1869
Програма, що діє у місті	"ВІДЛОВ-ВАКЦИНАЦІЯ-СТЕРИЛІЗАЦІЯ-ВІДПУСК" (СТЕРИЛІЗАЦІЯ)	"ВІДЛОВ-ВАКЦИНАЦІЯ-СТЕРИЛІЗАЦІЯ-ПРИЛІШТУВАННЯ або ВІДПУСК" (ПРИЛІШТУВАННЯ)	"ВІДЛОВ-ВАКЦИНАЦІЯ-СТЕРИЛІЗАЦІЯ-ПРИЛІШТУВАННЯ або ВІДПУСК" (ПРИЛІШТУВАННЯ)	"БЕЗПОВОРТНИЙ ВІДЛОВ" (ЕВТАНАЗІЯ)
Затрати на реалізацію програми, 2018 рік	5,2 млн. грн.	3,2 млн. грн.	2,4 млн. грн.	23 млн. грн.
Прямої залежності між кількістю безпритульних собак та кількістю травм нанесених мешканцям тваринами немає!				

Можна стверджувати, що саме домашні тварини створюють найбільшу загрозу для людини отримати травму чи бути покусаною, внаслідок порушення правил їх утримання, поводження та виходу. Це підтверджується інформацією наданою ініціатору експертизи Департаментом охорони здоров'я КМДА:

- протягом 2017 року до травмпунктів закладів охорони здоров'я міста Києва (що входять до сфери управління ДОЗ КМДА) з приводу укусів звернулось 4195 громадян (з них 740 дітей!!!). При цьому: 1793 громадян були покусані безпритульними тваринами, в той час як домашні тварини покусали аж 2402 громадянина!!!.

Тобто рівень загрози укусу від домашньої тварини виявився вищим на 34%.

3. Пропозиції щодо розв'язання суспільно значущої проблеми масового порушення законодавства в сфері поводження, утримання та вихову домашніх тварин та підвищення ефективності діяльності Поліції щодо здійснення нагляду в цій сфері:

3.1. Щодо створення спеціального підрозділу «Зоополіція»:

Враховуючи низьку ефективність підрозділів поліції (управлінь патрульної поліції та відділів дільничних офіцерів поліції) щодо виконання покладених на Поліцію обов'язків згідно ст.32 Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження», усвідомлюючи, що ефективність здійснення такого нагляду залежить від глибоких знань чинного законодавства, навиків поводження з тваринами, ветеринарних навиків, належного обладнання та спецзасобів ідентифікації, відлову та транспортування тварин,

пропонуємо

розглянути можливість створення в складі Департаменту превентивної діяльності Поліції спеціального підрозділу (з утворенням відповідних територіальних відділів в складі управлінь превентивної діяльності), котрий би був відповідальним за здійснення нагляду за дотриманням порядку вихову домашніх тварин (собак) у громадських місцях та вжиття відповідних заходів у разі порушення законодавства про порядок поводження й утримання домашніх тварин (відповідно до статті 32 Закону).

3.2. Щодо створення бази даних «Власники собак» в системі ІПП:

З метою ідентифікації собаки та підтвердження факту її реєстрації в відповідній базі органу місцевого самоврядування під час адміністративного провадження щодо адміністративних правопорушень згідно ст.154 та 89 КУпАП, на підставі частини третьої статті 25 ЗУ «Про національну поліцію», котра надає право Поліції створювати власні бази даних, необхідні для виконання покладених на неї повноважень,

пропонуємо

створити базу даних «Власники собак» в рамках Інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» (система ІПП), інтегрувавши її з найбільшою об'єднаною базою даних зареєстрованих тварин в Україні Animal-id.info UA через API, а також

іншими відповідними базами органів місцевого самоврядування, в разі відповідності їх програмного забезпечення та формату даних системі ІПП.

3.3. Про організацію взаємодії зі спеціальними установами:

З метою консолідації зусиль щодо виконання відповідних повноважень Поліції, усвідомлюючи, що самотужки Поліція не здатна виконати ці повноваження належним чином,

пропонуємо

видати наказ або надати доручення територіальним органам Поліції (ГУНП та УПП патрульної поліції) налагодити роботу з уповноваженими місцевими органами в сфері реєстрації, обліку, вилову тварин та зоодопомоги шляхом складання відповідних алгоритмів взаємодії чи меморандумів про співпрацю.

3.4. Про приведення діяльності працівників та посадових осіб Поліції у відповідність до законодавства:

З метою приведення діяльності територіальних органів Поліції у відповідність до чинного законодавства під час реагування на заяви та повідомлення громадян щодо адміністративних правопорушень згідно ст.154 та 89 КУпАП,

пропонуємо

надати доручення керівникам територіальних органів Поліції та їх підрозділів провести роз'яснювальну роботу з працівниками та посадовими особами Поліції щодо неухильного дотримання Наступних норм Інструкції з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України, а саме:

- Обов'язку працівника підрозділу «102» встановлювати дані про потерпілого або заявника (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, реєстрація місця проживання (перебування), місцезнаходження, абонентський номер телефону, а також, чи потребує він або інші особи медичної допомоги;
- Обов'язку старшого зміни диспетчерів узагальнювати інформацію про недоліки в роботі диспетчерів, чергових служб і нарядів поліції з реагування на заяви та повідомлення про правопорушення або події, в тому числі щодо надходження скарг громадян на дії/бездіяльність працівників поліції,

порушення їх прав і свобод, повторних звернень щодо неналежної організації реагування поліцейських на правопорушення або події при поданні рапорту начальнику ГУНП під час приймання-здачі чергування;

- Обов'язку працівників, що перебувають у складі наряду патрульної поліції, ГРПП у разі отримання від диспетчера (оперативного чергового) завдання про здійснення реагування на правопорушення або подію, з'ясувати в заявника (потерпілого) абонентський номер телефону та адресу електронної пошти, а також зручний для нього спосіб отримання відповіді про результати розгляду його заяви чи повідомлення.

3.5. Про надання роз'яснення щодо визначення складу адміністративного правопорушення згідно ч.1 ст. 154 КУпАП:

З метою покращення розуміння посадовими особами Поліції особливостей законодавства в сфері дотримання правил поведінки, утримання та вихову домашніх тварин, належного реагування на порушення відповідних правил, а також підвищення кількості випадків оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення щодо ч.1 ст. 154 КУпАП,

пропонуємо

затвердити та довести до відома поліцейським патрульної поліції, а також дільничним офіцерам поліції територіальних органів Поліції наступні методичні вказівки «Про практику застосування законодавства під час виявлення адміністративних правопорушень згідно ч.1 ст.154 КУпАП»:

«При виявленні правопорушення згідно ст. 154 КУпАП уповноважена особа Поліції повинна врахувати наступне:

Стаття 3 Конституції України встановлює, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Тому діяльність Поліції повинна бути спрямована в першу чергу на забезпечення захисту та убезпечення людини від завдання домашньою твариною шкоди життю, здоров'ю (в тому числі психічному) та майну людини.

Згідно статті 41 Конституції України Використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі.

Крім того згідно статті 68 Конституції України Кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей. Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності.

Для визначення складу адміністративного правопорушення згідно ч.1 154 КУпАП слід застосовувати відповідне законодавство в наступному порядку: найвищим актом в цій сфері є Конституція, Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження» (далі – Закон), його підзаконним актом - Правил утримання домашніх тварин, затверджених рішенням відповідного органу місцевого самоврядування, що є обов'язковими для виконання на території відповідної територіальної громади згідно ст.9 Закону (надалі – Місцеві правила), в частині, що не суперечать Закону. В разі відсутності таких правил на території відповідної територіальної громади слід застосовувати норми Правил тримання собак, котів і хижих тварин у населених пунктах Української РСР від 17.06.80 (надалі – Типові правила) в частині, що не суперечать Закону. Крім того Місцеві та Типові Правила можна поєднувати, визнаючи, що норми Місцевих є вищими за Типові – бо є спеціальним законодавством на території відповідної територіальної громади, проте не визначені норми можна застосовувати з Типових.

Повноваження уповноваженим особам Поліції щодо складання протоколів про адміністративне правопорушення згідно ч.1 ст. 154 КУпАП встановлюються ч.1 ст.255 КУпАП.

Визначення дій або бездіяльності, котрі становлять склад адміністративного правопорушення згідно ч.1 ст. 154 КУпАП «Порушення правил тримання собак та котів»:

Тримання собак і котів у місцях, де це заборонено відповідними правилами:

- у квартирах, де проживає кілька сімей, без письмової згоди всіх мешканців квартири (абзац другий частини сьомої статті 9 Закону);
- у місцях загального користування: коридорах, підвалах, на сходових площадках, горищах тощо (абзац другий частини сьомої статті 9 Закону; абзац другий підпункту а) пункту 3 Типових правил);
- у "зоокутках" дитячих, освітніх, наукових, санаторно-курортних і оздоровчих закладів (лісні школи, піонерські табори, санаторії, будинки відпочинку, пансіонати, тощо) - без дозволу відповідного органу за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, та центральним органом

виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ветеринарної медицини (абзац третій частини сьомої статті 9 Закону; підпункт б) пункту 3 Типових правил);

- у вільному виході на не ізольованій, погано огороженій території, не в ізольованому приміщенні (абзац четвертий частини сьомої статті 9 Закону). Аналіз норм цієї статті дозволяє стверджувати, що вимога стосується фізичних осіб в усіх випадках, а також юридичних осіб, якщо вони не використовують тварин для охорони або дослідної мети. Порушення полягає в триманні собаки чи kota у вільному виході на території чи в приміщенні, котрі не здатні утримати таку тварину в межах відповідної території чи приміщення (її утримання);

- юридичними особами: для охорони – не в обладнаних приміщеннях або не на прив'язі (практично це означає, що юридичній особі для охорони території чи об'єкту заборонено тримати собаку у вільному виході, як це часто роблять на об'єктах охорони в нічний час); для дослідної мети – не у спеціально обладнаних приміщеннях, виключний перелік котрих надається: вольєрах, біологічних клініках (віваріях) або в розплідниках (абзац п'ятий частини сьомої статті 9 Закону).

Тримання собак і котів понад установлену кількість:

- тримання більше однієї тварини (собаки або kota) в 1 квартирі, або в 1 будинку, що належать громадянам на правах особистої власності (підпункт а) пункту 3 Типових правил).

Тримання незареєстрованих собак:

Ст. 22 Закону передбачає наявність на домашній тварині (собаки, kota) нашійника з ідентифікуючими позначками, ч.1 ст.24 Закону уточнює цю вимогу щодо собак, а саме передбачає наявність у собак нашійників з номерними знаками. Підпунктом а) пункту 6 Типових правил зазначається, що номерні знаки видаються їх власникам при первинній реєстрації собак, разом з реєстраційним посвідченням і правилами їх тримання. В цьому ж підпункті встановлюється вимога до власників щороку реєструвати (перереєстровувати) собак віком від двох місяців і старше. Місцеві правила зазвичай встановлюють вимогу реєструвати одноразово, або перереєстровувати в разі втрати номерного знаку (жетону), зміни місця проживання (утримання) собаки, зміни власника або особи, котра утримує собаку.

Приведення собак та котів в громадські місця:

- приведення на вулиці, площі, ринки, сквери, сади, бульвари, пляжі, громадський транспорт, двори (ч.1 статті 24 Закону);
- приведення в приміщення магазинів, їдалень, на дитячі майданчики, парки (підпункт г) п.8 Типових правил);
- приведення в частину (частини) будь-якої будівлі, споруди, яка доступна або відкрита для населення вільно, чи за запрошенням, або за плату, постійно, періодично або час від часу, в тому числі під'їзди, а також підземні переходи, стадіони (абзац другий статті 1 ЗУ «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення»). Зазвичай сюди відносять освітні заклади та їх територію, медичні заклади та їх територію, розважальні заклади, церкви, заклади культури, адміністративні будівлі, поштові відділення, банки, спортивні заклади, тощо. Проте у визначених Законом випадках приведення в громадські місця дозволяється, наприклад, приведення собаки чи kota на спеціалізовану виставку собак чи котів, чи приведення в ветеринарну клініку, чи приведення в громадський транспорт, якщо метою є транспортування тварини, та дотримуються відповідні вимоги щодо особливостей транспортування домашніх тварин.

Вигулювання собак без повідків і намордників (крім собак, у реєстраційних свідоцтвах на яких зроблено спеціальну відмітку):

- особа, котра утримує собаку, зобов'язана забезпечити наявність намордника, повідка, що необхідні для здійснення її вигулу поза місцем її постійного утримання (абзац четвертий статті 22 Закону);
- виводити собак з жилих та ізольованих приміщень, а також ізольованих територій в загальні двори або на вулицю (з обов'язковим забезпеченням безпеки людей) тільки на короткому повідку і в наморднику, крім собак дрібних порід, на яких у реєстраційних посвідченнях зроблено відповідну відмітку (підпункт а) пункту 7 Типових правил).

Вигулювання собак в невідведених для цього місцях:

- вигулювання собак поза межами пустирів, задніх дворів та інших місць (в разі наявності), спеціально відведених для цієї мети житлово-комунальними організаціями або виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів (Місцевими правилами)».